

ISSN 2518-1467 (Online),
ISSN 1991-3494 (Print)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ҰЛТТЫҚ ҒЫЛЫМ АКАДЕМИЯСЫНЫҢ
Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінің

Х А Б А Р Ш Ы С Ы

ВЕСТНИК

НАЦИОНАЛЬНОЙ АКАДЕМИИ
НАУК РЕСПУБЛИКИ
КАЗАХСТАН
Қазақстан Республикасының
педагогикалық университетінің
Абая

THE BULLETIN

THE NATIONAL ACADEMY OF
SCIENCES OF THE REPUBLIC OF
KAZAKHSTAN
Abai Kazakh National Pedagogical
University

PUBLISHED SINCE 1944

5 (399)

SEPTEMBER – OCTOBER 2022

ALMATY, NAS RK

БАС РЕДАКТОР:

ТҮЙМЕБАЕВ Жансейіт Қансейітұлы, филология ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА құрметті мүшесі, Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің ректоры (Алматы, Қазақстан)

БАС РЕДАКТОРДЫҢ ОРЫНБАСАРЫ:

БИЛЯЛОВ Дархан Нұрланұлы, PhD, ҚР ҰҒА құрметті мүшесі, Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінің ректоры (Алматы, Қазақстан), **Н = 2**

ҒАЛЫМ ХАТШЫ:

ӘБІЛҚАСЫМОВА Алма Есімбекқызы, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, Абай атындағы ҚазҰПУ Педагогикалық білімді дамыту орталығының директоры (Алматы, Қазақстан), **Н = 2**

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ:

САТЫБАЛДЫ Әзімхан Әбілқайырұлы, экономика ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, Экономика институтының директоры (Алматы, Қазақстан), **Н = 5**

САПАРБАЕВ Әбдіжапар Жұманұлы, экономика ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА құрметті мүшесі, Халықаралық инновациялық технологиялар академиясының президенті (Алматы, Қазақстан), **Н = 4**

ЛУКЪЯНЕНКО Ирина Григорьевна, экономика ғылымдарының докторы, профессор, «Киево-Могилян академиясы» ұлттық университетінің кафедра меңгерушісі (Киев, Украина), **Н = 2**

ШИШОВ Сергей Евгеньевич, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, К. Разумовский атындағы Мәскеу мемлекеттік технологиялар және менеджмент университетінің кәсіптік білім берудің педагогикасы және психологиясы кафедрасының меңгерушісі (Мәскеу, Ресей), **Н = 4**

СЕМБИЕВА Ләззат Мықтыбекқызы, экономика ғылымдарының докторы, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің профессоры (Нұр-Сұлтан, Қазақстан), **Н = 3**

АБИЛЬДИНА Салтанат Қуатқызы, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды мемлекеттік университеті педагогика кафедрасының меңгерушісі (Қарағанды, Қазақстан), **Н = 3**

БУЛАТБАЕВА Күлжанат Нурымжанқызы, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, Ы. Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясының бас ғылыми қызметкері (Нұр-Сұлтан, Қазақстан), **Н = 2**

РЫЖАКОВ Михаил Викторович, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, Ресей білім академиясының академигі, «Білім берудегі стандарттар және мониторинг» журналының бас редакторы (Мәскеу, Ресей), **Н = 2**

ЕСІМЖАНОВА Сайра Рафихевна, экономика ғылымдарының докторы, Халықаралық бизнес университетінің профессоры, (Алматы, Қазақстан), **Н = 3**

«Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым академиясының Хабаршысы».

ISSN 2518-1467 (Online),

ISSN 1991-3494 (Print).

Меншіктенуші: «Қазақстан Республикасының Ұлттық ғылым академиясы» РҚБ (Алматы қ.). Қазақстан Республикасының Ақпарат және коммуникациялар министрлігінің Ақпарат комитетінде 12.02.2018 ж. берілген

№ 16895-Ж мерзімдік басылым тіркеуіне қойылу туралы куәлік.

Тақырыптық бағыты: *әлеуметтік ғылымдар саласындағы зерттеулерге арналған.*

Мерзімділігі: жылына 6 рет.

Тиражы: 300 дана.

Редакцияның мекен-жайы: 050010, Алматы қ., Шевченко көш., 28, 219 бөл., тел.: 272-13-19

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en/>

© Қазақстан Республикасының Ұлттық ғылым академиясы, 2022
Типографияның мекен-жайы: «Аруна» ЖК, Алматы қ., Мұратбаев көш., 75.

ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:

ТУЙМЕБАЕВ Жансеит Кансеитович, доктор филологических наук, профессор, почетный член НАН РК, ректор Казахского национального университета им. аль-Фараби (Алматы, Казахстан)

ЗАМЕСТИТЕЛЬ ГЛАВНОГО РЕДАКТОРА:

БИЛЯЛОВ Дархан Нурланович, PhD, почетный член НАН РК, ректор Казахского национального педагогического университета им. Абая (Алматы, Казахстан), **Н = 2**

УЧЕНЫЙ СЕКРЕТАРЬ:

АБЫЛКАСЫМОВА Алма Есимбековна, доктор педагогических наук, профессор, академик НАН РК, директор Центра развития педагогического образования КазНПУ им. Абая (Алматы, Казахстан), **Н = 2**

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ:

САТЫБАЛДИН Азимхан Абылкаирович, доктор экономических наук, профессор, академик НАН РК, директор института Экономики (Алматы, Казахстан), **Н = 5**

САПАРБАЕВ Абдижапар Джуманович, доктор экономических наук, профессор, почетный член НАН РК, президент Международной академии инновационных технологий (Алматы, Казахстан), **Н = 4**

ЛУКЪЯНЕНКО Ирина Григорьевна, доктор экономических наук, профессор, заведующая кафедрой Национального университета «Киево-Могилянская академия» (Киев, Украина), **Н = 2**

ШИШОВ Сергей Евгеньевич, доктор педагогических наук, профессор, заведующий кафедрой педагогики и психологии профессионального образования Московского государственного университета технологий и управления имени К. Разумовского (Москва, Россия), **Н = 4**

СЕМБИЕВА Лязгат Мыктыбековна, доктор экономических наук, профессор Евразийского национального университета им. Л.Н. Гумилева (Нур-Султан, Казахстан), **Н = 3**

АБИЛЬДИНА Салтанат Куатовна, доктор педагогических наук, профессор, заведующая кафедрой педагогики Карагандинского университета имени Е.А.Букетова (Караганда, Казахстан), **Н=3**

БУЛАТБАЕВА Кулжанат Нурымжановна, доктор педагогических наук, профессор, главный научный сотрудник Национальной академии образования имени Ы. Алтынсарина (Нур-Султан, Казахстан), **Н = 3**

РЫЖАКОВ Михаил Викторович, доктор педагогических наук, профессор, академик Российской академии образования, главный редактор журнала «Стандарты и мониторинг в образовании» (Москва, Россия), **Н=2**

ЕСИМЖАНОВА Сайра Рафихевна, доктор экономических наук, профессор Университета международного бизнеса (Алматы, Казахстан), **Н = 3**

«Вестник Национальной академии наук Республики Казахстан».

ISSN 2518-1467 (Online),

ISSN 1991-3494 (Print).

Собственник: ООО «Национальная академия наук Республики Казахстан» (г. Алматы).
Свидетельство о постановке на учет периодического печатного издания в Комитете информации Министерства информации и коммуникаций и Республики Казахстан № **16895-Ж**, выданное 12.02.2018 г.

Тематическая направленность: *посвящен исследованиям в области социальных наук.*

Периодичность: 6 раз в год.

Тираж: 300 экземпляров.

Адрес редакции: 050010, г. Алматы, ул. Шевченко, 28, ком. 219, тел. 272-13-19

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en/>

© Национальная академия наук Республики Казахстан, 2022

Адрес типографии: ИП «Аруна», г. Алматы, ул. Муратбаева, 75.

EDITOR IN CHIEF:

TUIMEBAYEV Zhansait Kanseitovich, Doctor of Philology, Professor, Honorary Member of NAS RK, Rector of Al-Farabi Kazakh National University (Almaty, Kazakhstan).

DEPUTY CHIEF DIRECTOR:

BILYALOV Darkhan Nurlanovich, Ph.D, Honorary Member of NAS RK, Rector of Abai Kazakh National Pedagogical University (Almaty, Kazakhstan), **H = 2**

SCIENTIFIC SECRETARY:

ABYLKASSYMOVA Alma Esimbekovna, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Executive Secretary of NAS RK, President of the International Academy of Innovative Technology of Abai Kazakh National Pedagogical University (Almaty, Kazakhstan), **H = 2**

EDITORIAL BOARD:

SATYBALDIN Azimkhan Abilkairovich, Doctor of Economics, Professor, Academician of NAS RK, Director of the Institute of Economics (Almaty, Kazakhstan), **H = 5**

SAPARBAYEV Abdizhapar Dzhumanovich, Doctor of Economics, Professor, Honorary Member of NAS RK, President of the International Academy of Innovative Technology (Almaty, Kazakhstan) **H = 4**

LUKYANENKO Irina Grigor'evna, Doctor of Economics, Professor, Head of the Department of the National University "Kyiv-Mohyla Academy" (Kiev, Ukraine) **H = 2**

SHISHOV Sergey Evgen'evich, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department of Pedagogy and Psychology of Professional Education of the Moscow State University of Technology and Management named after K. Razumovsky (Moscow, Russia), **H = 4**

SEMBIEVA Lyazzat Maktybekova, Doctor of Economic Science, Professor of the L.N. Gumilyov Eurasian National University (Nur-Sultan, Kazakhstan), **H = 3**

ABILDINA Saltanat Kuatovna, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department of Pedagogy of Buketov Karaganda University (Karaganda, Kazakhstan), **H = 3**

BULATBAYEVA Kulzhanat Nurymzhanova, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Chief Researcher of the National Academy of Education named after Y. Altynsarın (Nur-Sultan, Kazakhstan), **H = 2**

RYZHAKOV Mikhail Viktorovich, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, academician of the Russian Academy of Education, Editor-in-chief of the journal «Standards and monitoring in education» (Moscow, Russia), **H = 2**

YESSIMZHANOVA Saira Rafikhevna, Doctor of Economics, Professor at the University of International Business (Almaty, Kazakhstan), **H = 3**.

Bulletin of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan.

ISSN 2518-1467 (Online),

ISSN 1991-3494 (Print).

Owner: RPA «National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan» (Almaty). The certificate of registration of a periodical printed publication in the Committee of information of the Ministry of Information and Communications

of the Republic of Kazakhstan **No. 16895-Ж**, issued on 12.02.2018.

Thematic focus: *it is dedicated to research in the field of social sciences.*

Periodicity: 6 times a year.

Circulation: 300 copies.

Editorial address: 28, Shevchenko str., of. 220, Almaty, 050010, tel. 272-13-19

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en/>

© National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, 2022

Address of printing house: ST «Aruna», 75, Muratbayev str, Almaty.

BULLETIN OF NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES
OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

ISSN 1991-3494

Volume 5, Number 399 (2022), 311-321

<https://doi.org/10.32014/2022.2518-1467.379>

UDC 334.722.26

IRSTI 06.81.30

**G. Kerimbek^{1*}, M. Kaiyrgaliev², G. Nurbayeva³, N. Umbetaliev⁴,
K. Satymbekova⁵**

¹Al-Farabi Kazakh National University, Almaty, Kazakhstan;

²Baishev University, Aktobe, Kazakhstan;

³Toraighyrov University, Pavlodar, Kazakhstan;

⁴Shymkent University, Shymkent, Kazakhstan;

⁵Auezov University, Shymkent, Kazakhstan.

E-mail: *kerimbek2009@mail.ru*

IMPROVING CASH MANAGEMENT AND ASSESSMENT STRATEGY IN THE COMPANY

Abstract. Self-financing of the company is a key issue. Company finance is the basis of the financial system of the state, as companies are the main part of the National Economic complex. The state of the company's finances affects the provision of national and regional monetary funds with financial resources. A direct link is established here: the more stable the financial situation of companies, the more financial resources are provided by national and regional monetary funds, and socio-cultural and other needs are met. A number of programs are being implemented to further strengthen Kazakhstan's position in the regional and then global space.

The total capital received by the company for a certain period of time is stable, but over time it undergoes changes. The company's capital is constantly on the move. Competition between companies requires rapid adaptation to constantly changing conditions. Such conditions: technological advances that require significant capital investment, inflation, changes in interest rates, and tax laws – all have a huge impact on the movement of the company's capital. In this article, we discussed the essence, types, main sources of cash formation, the mechanism of their distribution, the procedure for planning and forecasting cash, achieving the expected results of the company's activities, the main goals and functions of generating income, as well as the issues of deficit and effective spending of free funds, i.e. optimization of cash.

Key words: cash flow, cash, capital, equity, borrowed capital, loss, income, expense.

**Ғ.Е. Керімбек^{1*}, М.Ғ. Қайырғалиева², Ғ.Е. Нурбаева³, Н.А. Умбеталиев⁴,
К.Б. Сатымбекова⁵**

¹әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, Алматы, Қазақстан;

²Баишев университеті, Ақтөбе, Қазақстан;

³Торайғыров университеті, Павлодар, Қазақстан;

⁴Шымкент университеті, Шымкент, Қазақстан;

⁵М. Әуезов ат. Оңтүстік Қазақстан университеті, Шымкент, Қазақстан.

E-mail: kerimbek2009@mail.ru

КОМПАНИЯДА АҚША ҚАРАЖАТТАРЫН БАСҚАРУ ЖӘНЕ БАҒАЛАУ СТРАТЕГИЯСЫН ЖЕТІЛДІРУ

Аннотация. Компанияның өзін өзі қаржыландыруы негізгі мәселе. Компания қаржысы мемлекеттің қаржы жүйесінің негізі болып табылады, себебі компаниялар халық шаруашылық кешенінің негізгі бөлігі. Компания қаржысының жағдайы жалпы мемлекеттік және аймақтық ақша қорларының қаржылық ресурстармен қамтамасыз етілуіне әсер етеді. Мұнда тікелей байланыс орнайды: компаниялардың қаржылық жағдайы неғұрлым тұрақты болса, соғұрлым жалпы мемлекеттік және аймақтық ақша қорлары қаржылық ресурстармен қамтамасыз етіледі, әлеуметтік-мәдени және басқа да қажеттіліктер қанағаттандырылады. Қазақстанның өңірлік, содан кейінгі жерде әлемдік кеңістіктегі тұғырларын одан әрі нығайтуда бірқатар бағдарламалар жүзеге асырылуда.

Компанияның белгілі бір мерзімге алынған жалпы капиталы тұрақты, алайда уақыт өте келе ол өзгеріске ұшырайды. Компанияның капиталы үнемі қозғалыс үстінде. Компаниялар арасындағы бәсекелестік үнемі өзгерістегі шарттарға тез бейімделуді қажетсінеді. Мұндай шарттарға: біршама капитал салымын қажет ететін технологиялық жетістіктер, инфляция, пайыздық мөлшерлемелердің өзгерісі, салықтық заңдылықтар – бұлардың барлығы компания капиталының қозғалысына аса зор ықпал етеді. Сондықтан да компания аясындағы капитал қозғалысын тиімді басқара білу қажет. Бұл мақалада негізінде ақша қаражатының мәнін, түрлерін, негізгі қалыптасу көздерін, олардың бөліну механизмін, ақша қаражаттарын жоспарлай және болжай білу тәртібін, компания қызметінің күтілетін нәтижеге жету, табыс табудағы басты мақсаттары мен қызметтерін, сондай-ақ ақша қаражаттарының дефициті және бос ақша қаражаттарын тиімді жұмсау, яғни ақша қаражаттарын оңтайландыру мәселелерін қарастырдық. Ақша ағындарын тиімді қалыптастыру компанияның операциялық процесін жүзеге асыру мерзімін жеделдетеді. Төлемдерді жүргізудегі кез келген тоқтатулар шикізат пен материалдардың өндірістік запастарын қалыптастыруға, еңбек өнімділігінің деңгейіне, дайын өнімді өткізуге кері әсерін тигізеді.

Түйін сөздер: ақша ағыны, ақша қаражаты, капитал, меншікті капитал, қарыз капиталы, залал, табыс, шығын.

**Г.Е. Керимбек^{1*}, М.Г. Кайыргалиева², Г.Е. Нурбаева³, Н.А. Умбеталиев⁴,
К.Б. Сатымбекова⁵**

¹Казахский национальный университет им. аль-Фараби Алматы, Казахстан;

²Баишев университет, Актобе, Казахстан;

³Торайгыров университет, Павлодар, Казахстан;

⁴Шымкентский университет, Шымкент, Казахстан;

⁵Южно-Казахстанский университет им. М. Ауэзова, Шымкент, Казахстан.

E-mail: kerimbek2009@mail.ru

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ СТРАТЕГИИ УПРАВЛЕНИЯ И ОЦЕНКИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ В КОМПАНИИ

Аннотация. Самофинансирование компании является ключевым вопросом. Финансы компании являются основой финансовой системы государства, так как компании являются основной частью народнохозяйственного комплекса. Состояние финансов компании влияет на обеспеченность финансовыми ресурсами общегосударственных и региональных денежных фондов. Здесь устанавливается прямая связь: чем стабильнее финансовое положение компаний, тем больше обеспечиваются финансовыми ресурсами общегосударственные и региональные денежные фонды, удовлетворяются социо-культурные и другие потребности. Реализуется ряд программ по дальнейшему укреплению позиций Казахстана на региональном, а затем и на мировом пространстве.

Общий капитал компании, полученный на определенный срок, стабилен, однако со временем он претерпевает изменения. Капитал компании постоянно находится в движении. Конкуренция между компаниями требует быстрой адаптации к постоянно меняющимся условиям. К таким условиям относятся: технологические достижения, требующие значительных капиталовложений, инфляция, изменение процентных ставок, налоговое законодательство – все это оказывает огромное влияние на движение капитала компании. Поэтому необходимо эффективно управлять движением капитала в рамках компании. В данной статье мы рассмотрели сущность, виды денежных средств, основные источники их формирования, механизм их распределения, порядок планирования и прогнозирования денежных средств, основные цели и функции деятельности компании в достижении ожидаемого результата, получении дохода, а также дефицит денежных средств и эффективного расходования свободных денежных средств, т.е. вопросы оптимизации денежных средств. Эффективное формирование денежных потоков ускоряет сроки осуществления операционного процесса компании. Любые задержки в проведении платежей негативно сказываются на формировании производственных запасов сырья и материалов, уровне производительности труда, реализации готовой продукции.

Ключевые слова: денежный поток, денежные средства, капитал, собственный капитал, заемный капитал, убыток, доход, расход.

Introduction. The company's activities and financial position are influenced at all times by the development of the political situation in Kazakhstan, including the current and future laws of the period, as well as regulatory acts in the field of taxation. The future program of the company's development is used in the development of the company's financial strategy, for its orientation with the general goals of the company's development. The expected revenues and expenditures of financial resources in the company are determined based on the projected flows of cash and non-cash financial resources from ordinary, investment and financial services (Stoyanova, 2010).

Financial forecasting is a key element of financial planning. It forms the basis for calculating the planned budget of the company, which in turn includes a complete set of documents: sales plan, production plan, budget of the production fund, plan (or calendar) of direct material costs, payroll plan, plan of production, sales and organizational expenses, planned income statement, cash flow plan, payment calendar and planned balance sheet. The goals of financial planning are determined on the basis of the main activities of the company and the tasks assigned to the financial management services of the company. Such tasks are to expand production or to cover a new sales market, to obtain maximum income from the placement of temporarily available funds in securities and bank deposits, to ensure high creditworthiness and to search for funds to increase profitability (Balabanov, 2009).

The main part. One of the objects of financial planning can be chosen as a criterion – solvency, creditworthiness, probability of bankruptcy, property, Capital, Financial Results; an individual indicator that characterizes the company's activities, for example, the ratio of debtors' loans, current liquidity of the company, profitability of sales; such indicators as the Integrated Complex indicator, integrated multi-factor productive indicator according to Dupont's formula Altman's Z-account. The main criterion for improving the financial condition of a company can be one of the objects of financial planning. Qualitative and quantitative assessment of proposals related to the formation of a financial strategy, their development is necessary. Proposals will be developed on the objects (income and receipts, expenses and transfers of funds, relations with the budget and extra-budgetary funds) and components of the financial strategy (improvement of fixed and working capital, capital management, income distribution, non-cash settlements, tax management, securities policy). The multi-direction of the financial strategy is due to the uncertainty of the development of the real economic environment in the planned period and the need for the company to be prepared for any possible situation (Nurmaganbetova, et al., 2020).

The preparation of the forecast financial statements according to the instructions of the company's financial strategy is based on the data of the financial statements at the end of the analyzed period. For each instruction of the financial strategy, the forecast values of the company's indicators are calculated based on the quantitative assessment of proposals for each item and the assessment of their impact on the company's balance sheet. As a result, there were as many recommendations as there were recommendations, so many predictable financial accounting statements.

An increase or decrease in the volume of relevant items in the accounting financial statements depends on the impact of recommendations on the financial performance of the report. The approval of the financial strategy by the top management of the company is carried out after the financial strategy guidelines are processed, financial services evaluate and calculate them, and specific deadlines for the implementation of specific performers and proposals are written (Mikhel E.E., 2010).

The forecasted cash budget of KGE LLP is shown in Table 1 below.

Table 1 - Forecasted cash budget of KGE LLP, million tenge

Indicators	2020	2021
1. Cash inflow	348169	417802
1.1 Revenues from product sales	107634	129160
1.2 Other receipts	240535	288642
2. Cash outflow	350924	366482
2.1 Repayment of the loan	77789	93347
2.2 Other payments	273135	273135
3. Total: increase +/- decrease- of money	-2755	+51320

Interference of short-term and long-term aspects of financial management is presented in the most transparent form in financial forecasting. The starting point of financial forecasting is the sales forecast and the corresponding cost forecast, the end point and purpose is to calculate the need for external financing. Let's identify the main steps in forecasting financing needs: creating a sales forecast using statistical or other methods; forecasting of variable costs; forecasting investments in fixed assets and working capital required to achieve the appropriate sales volume; calculation of the need for external financing and the search for appropriate sources, taking into account the principle of formation of a rational structure of sources of funding. The first step is taken by marketers. The second, third and fourth steps are performed by financiers (Ilyin, 2011).

Methodology. There are two main methods of financial forecasting. One of them is the budget, which is based on the concept of cash flows and the calculation of the financial part of the business plan. The second method is the "percentage of sales" method (first modification) and "formula method" (second modification). Thus, all calculations are based on three assumptions: variable costs, current assets and current liabilities increase by the same percentage when sales increase by a certain percentage. Both current assets and current liabilities accounted for a percentage of pre-sales revenue during the planning period; the percentage increase in the value of fixed assets is calculated taking into account the presence of fixed assets not loaded at the beginning of the forecast period and the given percentage of turnover growth in accordance with the technological conditions of business and the level of natural and qualitative depreciation of existing assets; long-term liabilities and equity are received without change in the forecast. Retained earnings are projected based on the distribution of net income to dividends and net profitability of the product sold: the retained earnings of the base period include the projected net income (multiplied

by the expected sales revenue to the net profitability of sales), then dividends to dividends (net income dividends is excluded (Kovalev, 2010).

We can assume that the growth of KGE LLP's sales revenue is on average 20%. Revenue from sales is projected to grow by 120.0% in 2021. Revenues from sales in 2021 are projected at 120994.8 million tenge. Thus, the forecast balance sheet for the "percentage of sales" method can be shown in Table 2 below on the basis of the balance sheet for 2020.

Table 2 - Forecasted balance sheet of KGE LLP, mln. tenge

Indicators	Reporting period 2020	Forecast period 2021
Assets		
1. short-term assets	14941	14941x1,2=17929
2. non-current assets	79156	79156x1,2=94987
Balance	94097	112916
Liabilities		
1. short-term liabilities	96406	96406x1,2=115687
2. long-term liabilities	-	-
3. authorized capital	-	-
4. retained earnings	-2309	-
Balance	94097	115687

When analyzing the financial position of this company, there is instability in the company, i.e. there is a cash deficit between a certain period of time, and there is a cash surplus between a certain period of time. In order to improve the cash flow of the company in which this study was conducted, it is necessary to use the following methods: a slight increase in the liquidity ratio to the average value, which provides the company with liquidity; an attempt to reduce the time of repayment of accounts receivable by paying in advance or other effects on debtors; allocation of free funds to financial activities; the main sources of cash expenditure are rent and payments for the maintenance of buildings, wages and expenses related to the wear and tear of own fixed assets. If we take into account that depreciation deductions are not made at the expense of real cash flows, and also are not subject to a reduction in wages, then in this regard it is necessary to reduce the cost of maintaining buildings and other assets.

The amount of projected external financing needs of KGE LLP for 2021 = 112916 million tenge - 115687 million tenge = -2771 million tenge. Thus, in order to ensure the projected sales volume, the company does not need external sources of financing for the forecast period, the amount of funds in the amount of KZT 2,771 million will be superfluous for financing non-current assets. The financiers of the company may increase their non-current assets again in the amount of 2771 million tenge.

A financial strategy is a master plan of actions to provide a company with cash. It covers the theory and practice of financial formation, issues of planning and ensuring the financial stability of the company in the conditions of their and market economy. The theory of financial strategy examines the objective legislation of economic

management in market conditions, forms and methods of survival in New conditions, preparation and conduct of strategic financial operations (Shokhin, 2011).

In the case of striving for success, the company will have to solve the great dilemma of financial management: profitability or liquidity, and in the process of trying to combine dynamic development with a sufficient level of cash and high solvency, it is often forced to sacrifice one of them. Sometimes a low level of the current liquidity ratio indicates not a financial collapse and insolvency, but a rapid development of the company, an increase in turnover and rapid market development.

For the effective operation of the company, it is necessary to combine operational management with the main financial strategy. There are 2 main areas: investment, fixed and variable costs, current financial needs, capital structure; financial stability of the company, solvency, balance sheet liquidity, creditworthiness, profitability, financial coefficients. Within the framework of this issue, financial strategy matrices are a real practical representation of complex management of a company's assets and liabilities. By considering them, it is possible to make a forecast of the financial and economic situation of the company in a general form, identify inefficient factors and phenomena (Litvin, 2006).

For this purpose, the following indicators are used:

1. Result of economic activity (REA) = gross result of using investments - changes in current financial needs - production investments + simple sale of property. Current financial needs = stocks of raw materials and finished products + debt rights to customers (accounts receivable) – obligations to suppliers (accounts payable).

2. Result of financial activity (RFA) = change in borrowed funds – interest – paid dividends + income from the issue of shares – contributions to the authorized funds of other companies and other long-term deposits + deductions from the income of established companies and income from other long-term deposits. The REA indicator reflects the company's financial policy: when attracting borrowed funds, its value is positive, and without attracting borrowed funds – negative. The immediate negative value of the REA can only be compensated by the positive value of the RFA.

3. Result of financial and economic activity (RFEA) is the sum of the result of financial activity and the result of economic activity:

$$R F E A = R E A + R F A \quad (1)$$

Analysis of REA, RFA and total RFEA to determine the amount and rate of cash as a result of economic, investment and financial activities of the company, payment of liabilities and dividends, investment in fixed assets, current financial needs, ie positive cash flows (income in the future) to exceed costs). One of the most common methods of balancing is to combine REA and RFA by the method of sequential integration and to bring their sum closer to zero. Equilibrium usually occurs when the symbols 0% and + - 10% are different. It is difficult and not always necessary to set the ideal value of the RFEA, but you should try to stay in a safe area as much as possible (Sheremet A.D., 2017).

In this regard, the financial manager usually sets the task of finding the most effective combination of REA and RFA at the level of possible risk. In 2018-2019, the values of RFEA of the company KGE LLP was positive, which means that it is above the diagonal and is in the zone of success. And in 2020, below the diagonal, it will enter the deficit zone (Table 3).

Table 3 - Dynamics of financial performance of KGE LLP

Coefficients	2018	2019	2020
1. result of economic activity (REA)	86146	25797	-2309
2. result of financial activity (RFA)	-	-	239
3. results of financial and economic activities (RFEA)	86146	25797	-2070

Achieving the main goal of cash flow management of the company, that is, maximizing the position of its owners in the short and long term, is associated with solving the following main tasks: formation of a sufficient amount of financial resources necessary for the company to carry out financial and economic activities; optimization of the distribution of formed financial resources in the direction of investment; ensuring effective control over the processes of formation and use of financial resources of the company (Imanbayeva Z., et al., 2019).

Results and discussion. All the listed tasks of the company in the management of financial flows are very closely interrelated and are a reflection of 3 main components of the financial management of the company: making an optimal financial decision; making an optimal investment decision; developing effective measures to control the implementation of financial and investment decisions taken. At the same time, there are a number of unresolved issues that hinder the improvement of investment activities of domestic companies: the focus of the national economy on raw materials; low level of productivity of the manufacturing industry; low consumer demand for goods in the domestic market; underdeveloped production and social infrastructure; overall technical and technological backwardness of companies; low level of investment costs for research and development, etc (Afonichkin, et al., 2006).

Unfortunately, the level of investment in GDP is low. It is necessary to double the level of investment in the country. Currently, most of the investments (up to 80%) are focused mainly on working capital or short-term fixed assets. There is an influx of capital out of the country. In this regard, the promotion of investment activities of companies is a priority. An important factor that increases the competitiveness of Kazakhstani companies at the international level is the promotion of investment in innovative projects. The country has accumulated a lot of experience in attracting investments for the implementation of innovative projects, for example, innovative projects were implemented in Karaganda, Ekibastuz, Ust-Kamenogorsk, and Shymkent. It should be noted that the main feature of the new production is that the source of raw materials is man-made products, industrial goods and industrial waste, and the main sources of raw materials, as everyone knows, are exported and sent to other countries (Turgulova, et al., 2009).

One of the most important areas in the financial management system of any company is investment activity. The company's financial resources are used to finance current expenses and investments. The main goal of investment activity is ultimately to achieve entrepreneurial success or capital growth. Investments ensure the sustainable development of companies and allow us to solve the following problems: expanding their business activities by accumulating financial and material resources; acquiring new companies; diversification of its activities as a result of mastering new types of business.

The basis for making managerial decisions of an investment nature is an assessment and comparison of the volume of projected investments and the amount of future monetary income. Since the indicators to be compared belong to different periods of time, the actual problem here is their comparison. When comparing them, attention is paid to many objective and subjective factors: the level of inflation in the country, the volume of funds invested and cash flows from them, the qualification of a specialist analyst of investment projects, and so on. There are several types of methods used in the analysis of the company's investment activity. In this regard, let's focus on the most widely used methods of investment analysis in western practice. These are: 1) net present income (NPV); 2) investment performance index (PI); 3) internal rate of return (IRR); 4) payback period (PP); 5) estimated amount of income (ARR) (Esymkhanova, 2010).

Conclusion. The study of the economic significance and role of cash and its flows in the activities of a company and Corporation is one of the new directions in financial management at present. In foreign corporations, cash flow management is considered the main direction in the work of a financial manager. System accounting, analysis and control of cash flows in the company, ensuring their current and future financial stability and solvency. Cash flow forecasting, such as a cash flow report, is of interest not only to the head of the company, but also to the investor, that is, they assess the liquidity, efficiency of work and the ability of the company to be provided with funds in the amount necessary to pay debts and dividends. In this regard, both the head of the company and the investor, having studied the cash flow: on the level of cash availability in the future; on the possibility of settlements on obligations; on the possibility of payment of dividends; receives information about the need for additional funding.

Cash flow forecasting, or cash payments and receipts plan, allows you to determine the amount of money needed for the development of a company or a particular project. The attention of the head of the company should be focused on three main values: net cash flow; necessary financing; and free cash balances. Having formulated the above problems, we can come to the following conclusion: the prosperity of the company lies in the ability to consolidate funds that ensure its activities. The most important issue for the manager is the planning of positive cash flows from the main activity and the search for effective sources of financing.

As a result of the financial analysis of the activities of KGE LLP, issues on the mechanism of cash allocation of the company were identified that require

the following solution: updating the company's fixed assets in order to increase productivity; targeted spending of free funds formed as a result of increasing the volume of production and increasing prices for it; accelerating the implementation of investment projects. The main goals of optimizing the company's cash flow are to ensure the balance of cash flow volumes; to ensure the uniformity of cash flow formation over time; to ensure the growth of the company's net cash flow. Effective organization of the company's cash flows accelerates the timing of the operational process, which increases the volume of production and sales of products.

The basis for optimizing the company's cash flow is to ensure a balance of volumes of their effective and inefficient types. The result of the company's economic activities is adversely affected by the lack of funds, i.e. insufficient, as well as excessive excess. Inefficient consequences of the cash flow deficit lead to a decrease in the level of liquidity and solvency of the company, an increase in overdue accounts payable to suppliers of raw materials and materials, an increase in the share of overdue debt on financial loans received, delays in remuneration, an increase in the duration of the financial cycle, a decrease in the profitability of using the company's own capital and assets. We are convinced of the emergence of these problems during the quarantine measures that have taken place at the moment.

In conclusion, effective cash flow management has an impact on reducing the company's need for borrowed capital. Through cash flow management, it is possible to ensure the effective use of own financial resources generated from internal sources, and reduce the company's dependence on attracted loans. Effective cash flow management ensures that the company's insolvency risk is reduced. The risk of insolvency may arise from the unbalance of various cash flows over the period. The balance between the receipt of funds and their payment is established through cash flow management and ensures the elimination of the factor of insolvency.

Information about the authors:

Kerimbek Galymzhan – candidate of economic sciences, Al-Farabi Kazakh National University, Associate Professor of the Department of Finance and Accounting. E-mail: kerimbek2009@mail.ru, <https://orcid.org/0000-0003-0563-8399>;

Kaiyrgalieva Maira – candidate of economic sciences, department «Economics and Management», Baishev University. E-mail: maira.g.k@mail.ru, <https://orcid.org/0000-0002-0289-9115>;

Nurbayeva Gulmira – candidate of economic sciences, associate Professor of the department «Finance and Accounting», Toraighyrov University. E-mail: nuvi79@mail.ru, <https://orcid.org/0000-0001-7006-4403>;

Umbetaliev Nurdaulet – candidate of economic sciences, senior teacher, department «Business and management», Shymkent University. E-mail: N.Umbetaliyev@inbox.ru, <https://orcid.org/0000-0002-0726-5568>;

Satymbekova Katira – candidate of economic sciences, head of the department «Accounting and audit», Auezov University. E-mail: satymbekova72@mail.ru, <https://orcid.org/0000-0002-1437-5925>.

REFERENCES:

- Afonichkin A.I., Andryushchenko I.V. (2006) Financial Management corporate/ Finance and credit/ -№36.-p.15-19 (in Russ.).
- Balabanov I.T. (2009) Fundamentals of financial management. How to manage your money? - M.: Finance and Statistics, 512p. (in Russ).
- Esymkhanova Z.K. (2010) Problems of formation of financial resources of enterprises / Statistics, accounting and audit. -№1.-p.42-47 (in Russ.).
- Ilyin V.V. (2011) Financial management: textbook / M: Omega-L., ISBN: 978-5-370-02133-6. (in Russ).
- Imanbayeva Z., Taskarina B., Demeuova G., Baishukurova Zh., Tleubergenova M. (2019) “Main directions of the company’s balancing structure observation decisions”. News of the national academy of sciences of the republic of kazakhstan Series of social and human sciences. Volume 6, Number 328, P.167-173. <https://doi.org/10.32014/2019.2224-5294.226>. (in Eng.).
- Kovalev V.V. (2010) Introduction to financial management.-M..-538p. (in Russ).
- Litvin M.I. (2006) Financial management of enterprises / Financial management / №6. P.26-30 (in Russ.). (in Russ).
- Mikhel E.E. (2010) Corporate finance: textbook / Almaty: Asia-Print. ISBN 978-601-222-019-3. (in Russ).
- Nurmaganbetova B., Aimagambetova A., Oralbayeva A., Akhmetova A. (2020) Ways to improve the company’s cash flow potential. NEWS Of the national academy of sciences of the republic of Kazakhstan. Series of social and human sciences. ISSN 2224-5294. Volume 4, Number 332.P.197–205. <https://doi.org/10.32014/2020.2224-5294.120> (in Eng.).
- Sheremet A.D. (2017) Comprehensive analysis and evaluation of financial and non-financial indicators of sustainable development of companies.-M.-Audit.-№5, p.6-9 (in Russ.). (in Russ).
- Shokhin E.I. (2011) Financial management: textbook / 3rd ed.-M.: KNORUS. ISBN 978-5-406-02169-9. (in Russ).
- Stoyanova E.S. (2010) Financial management: theory and practice: Textbook / M: publishing house “Perspective”. ISBN 5-88045-096-1. (in Russ).
- Turgulova A.K., Koshkarbayev K. U. (2009) Areas of market reforms in the transit economy of Kazakhstan /Collection of scientific works/ Almaty: Economics, (in Russ.).

МАЗМҰНЫ

ПЕДАГОГИКА

Э.А. Абдыкеримова, А.Б. Туркменбаев, Б.У. Қуанбаева, Р.Е. Жақиянова РОБОТОТЕХНИКА ПӘНІН ОҚЫТУ ҮДЕРІСІНДЕ ОҚУШЫЛАРДЫҢ ЗЕРТТЕУ ДАҒДЫЛАРЫН ҚАЛЫПТАСТЫРУ.....	5
Н.С. Әлқожаева, Қ.Б. Жұмабекова, Г.Қ. Шашаева, Р. Жәлиқызы БОЛАШАҚ ПЕДАГОГТАРДЫ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ІС-ӘРЕКЕТКЕ ДАЙЫНДАУ.....	19
М. Бектурова, А. Жайтапова, С. Тулепова, Г. Дянкова БОЛАШАҚ ШЕТ ТІЛІ МҰҒАЛІМДЕРІНІҢ АКАДЕМИЯЛЫҚ ЖАЗУ ҚҰЗЫРЕТТІЛІГІН ҚАЛЫПТАСТЫРУҒА ӘЛЕУМЕТТІК-АФФЕКТИВТІ ФАКТОРЛАРДЫҢ ӘСЕРІ.....	33
Ж.М. Есіркепов, Б.С. Омаров, Б.І. Құрманбаев, Н.Б. Омаров ЖАРЫС КЕЗІНДЕ ЖОҒАРЫ ДӘРЕЖЕЛІ ВОЛЕЙБОЛШЫЛАРДЫҢ ТЕХНИКАЛЫҚ-ТАКТИКАЛЫҚ ӘРЕКЕТТЕРІНІҢ ЕСЕБІН ЖҮРГІЗУДІҢ ТИІМДІЛІГІ.....	48
А.Б. Жолмаханова, Б.Д. Карбозова, Е. Рыбина ЭМИГРАНТ ЕСТЕЛІКТЕРІН ОҚЫТУДЫҢ ҒЫЛЫМИ-ӘДІСТЕМЕЛІК АСПЕКТІЛЕРІ.....	58
А.А. Куралбаева, Б.М. Баймуханбетов, Г.Е. Абылова «САУАТ АШУ» ОҚУЛЫҒЫНДАҒЫ ТАРАУЛАР МЕН ТАҚЫРЫПТАРҒА МАЗМҰНДЫҚ ТАЛДАУ.....	68
Ж.Б. Кдыралиева, Г.С. Балтабаева, М.А. Батырбаева, Н.Р. Суранчиева ЖОҒАРҒЫ ОҚУ ОРНЫНДАРЫНДА ЕЖЕЛГІ ӘДЕБИ МҰРАЛАРДЫ ОҚЫТУДАҒЫ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫ ПАЙДАЛАНУ НЕГІЗДЕРІ.....	81
А.Ж. Мәуітбекова, К.Н. Булатбаева ОМОНІМДІК ПАРАДИГМА АҒЫЛШЫН ТІЛІН ОҚЫТУДЫҢ БІРЛІГІ РЕТІНДЕ.....	87
Ф.Д. Наметкулова, Г.Т. Шойынбаева, А.Қ. Сугирбекова БОЛАШАҚ МҰҒАЛІМДЕРДІ ФИЗИКАЛЫҚ ЭКСПЕРИМЕНТ АРҚЫЛЫ ОҚУШЫЛАРДЫҢ ФУНКЦИОНАЛДЫҚ САУАТТЫЛЫҒЫН ҚАЛЫПТАСТЫРУҒА ДАЯРЛАУ.....	100

Ғ.А. Орынханова, Ж.К. Қиынова, А.Т. Оңалбаева АУЫЛ МЕКТЕПТЕРІ МҰҒАЛІМДЕРІНІҢ ЦИФРЛЫҚ САУАТТЫЛЫҒЫН ҚАЛЫПТАСТЫРУ МӘСЕЛЕЛЕРІ.....	113
А.Р. Рымханова, С.К. Абильдина, Р.К. Дюсембинова СТУДЕНТ ЖАСТАР ЕРІКТІЛІГІНІҢ ЖЕКЕ-ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ ДЕТЕРМИНАНТТАРЫ.....	125
Г.А. Сейдуллаева, Г.Ж. Жалелова, Г.С. Сапар ЦИФРЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАР АРҚЫЛЫ ЦИФРЛЫҚ БІЛІМ БЕРУ РЕСУРСТАРЫН ЖОБАЛАУ.....	138
А.С. Тастанова, Н.Т. Шындалиев, Ж.Е. Зулпыхар МАШИНАЛЫҚ ОҚЫТУДА РҮТНОН БАҒДАРЛАМАСЫНЫҢ МҮМКІНДІКТЕРІ.....	150
С. Тлеубай, Ж. Жауыншиева, С. Есимкулова, Ж. Оралканова УНИВЕРСИТЕТТЕ БОЛАШАҚ МАМАНДЫ ДАЙЫНДАУДА ЭМОЦИОНАЛДЫҚ КОМПОНЕНТТІ ДАМЫТУДЫҢ РӨЛІ.....	161
А.А. Туктасинова, К.Ш. Бакирова ПӘН МЕН ТІЛДІ КІРІКТІРІП ОҚЫТУДА ОҚУ МАТЕРИАЛДАРЫН ПАЙДАЛАНУ ТУРАЛЫ.....	173
З.Н. Утегулова, Ф.Ш. Оразбаева, Э.Н. Оразалиева АЙТЫЛЫМ МЕН ЖАЗЫЛЫМ ПРОЦЕСТЕРІНІҢ КОММУНИКАТИВТІК АСПЕКТІЛЕРІ.....	183
Г.Т. Шүкенай, А.М. Абызова, Г.А. Тлегенова ПЕДАГОГ ТІЛІНІҢ ЛИНГВОЭКОЛОГИЯСЫ.....	194

ЭКОНОМИКА

Л.О. Абылкасимова, М.Б. Молдажанов, А.Ж. Зейнуллина, К.Е. Хасенова, А.Б. Рахешева ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ЭКОТУРИЗМНІҢ ҚАЗІРГІ ЖАҒДАЙЫ МӘСЕЛЕЛЕРІ МЕН ДАМУ ЖОЛДАРЫ.....	207
Г. Азретбергенова, З. Есымханова, Ы. Узын ЭКОНОМИКАЛЫҚ ӨСУ МЕН ЭКСПОРТ БАЙЛАНЫСЫН ДАМУШЫ ЕЛДЕР НЕГІЗІНДЕ ПАНЕЛЬДІК ТАЛДАУ.....	220

О.А. Дагмирзаев ҚАЗАҚСТАН ЭКОНОМИКАСЫ НАҚТЫ СЕКТОРЫНЫҢ АЙМАҚТЫҚ КӨРСЕТКІШТЕРІНІҢ ВАРИАТИВТІЛІГІН ФАКТОРЛЫҚ ТАЛДАУ.....	232
Б.А. Жакупова, А.Т. Сексенова, А.С. Рахманова, К.Б. Тлеуқабылова КОМПАНИЯДА ДАҒДАРЫСТЫҢ АЛДЫН АЛУ - КАПИТАЛДЫ ОҢТАЙЛЫ БАҒАЛАУДЫҢ НӘТИЖЕСІ.....	243
Р.А. Жанбаев, Г.Р. Темирбаева, Д.А. Айбосынова, А.Е. Еркін, Д.Г. Максимов КВАЗИМЕМЛЕКЕТТІК СЕКТОР: ТҰРАҚТЫ ДАМУ МАҚСАТТАРЫ (ТДМ) ЖӘНЕ ОЛАРДЫ КОРПОРАТИВТІК СТРАТЕГИЯЛАРҒА ИНТЕГРАЦИЯЛАУ ҚҰРАЛДАРЫ.....	253
З.О. Иманбаева, Д.А. Амержанова, Н.Б. Давлетбаева, Х.Х. Кусаинов, Э.Ш. Дуйжанова ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДАҒЫ АУЫЛШАРУАШЫЛЫҒЫН ДАМУДЫҢ ЖОЛДАРЫ.....	270
Л. Кан, Т. Мухамедьярова-Левина, А. Анесова ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДАҒЫ ПАЙЛЫҚ ҚОРЛАРДЫҢ ЖАҒДАЙЫ МЕН ДАМУ БОЛАШАҒЫН ТАЛДАУ.....	286
Г.К. Кенжетәева, Г.Т. Кунуркульжаева, Л.А. Шафеева, В. Есмагзам, И.Т. Иманғалиева ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДАҒЫ ЖҰМЫССЫЗДЫҚ ДЕҢГЕЙІН ТАЛДАУ.....	298
Ғ.Е. Керімбек, М.Ғ. Қайырғалиева, Г.Е. Нурбаева, Н.А. Умбеталиев, К.Б. Сатымбекова КОМПАНИЯДА АҚША ҚАРАЖАТТАРЫН БАСҚАРУ ЖӘНЕ БАҒАЛАУ СТРАТЕГИЯСЫН ЖЕТІЛДІРУ.....	311
А.А. Муталиева, С. Дырка, В.Н. Сейтова, А.Б. Махатова, М.Қ. Ускенов ҚАЗАҚСТАНДА СҮТ ӨНДІРІСІНІҢ ДАМУЫН ТАЛДАУ ЖӘНЕ БОЛЖАУ.....	322
А.А. Нурғалиева, С. Дырка АУЫЛШАРУАШЫЛЫҒЫ ӨНДІРІСІН ДАМУЫНДАҒЫ ИНВЕСТИЦИЯЛАРДЫҢ НЕГІЗГІ РӨЛІ.....	332

А.Ж. Панзабекова, И.Д. Тургель, Ж.Г. Имангали АЗАМАТТЫҚ ҚОҒАМ СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ МЕМЛЕКЕТТІК САЯСАТТЫҢ ТИІМДІЛІГІН АРТТЫРУДЫҢ ӘЛЕУМЕТТІК РЕСУРСЫ РЕТІНДЕ.....	344
А.С. Садвақасова, Б.С. Корабаев, Г.Д. Аманова, С.С. Донцов, Б. Куантқан, А.В. Заякина ҚР МАШИНА ҚҰРЫЛЫС КОМПАНИЯЛАРЫНДА ИНТЕГРАЦИЯЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІҢ МӘНІН АРТТЫРУ НЕГІЗІ РЕТІНДЕ ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ШЫҒЫНДАРДЫ ЕСЕП ЖӘНЕ ТАЛДАУ.....	361
М. Саймова, Ж.Қ. Басшиева, С.И. Игильманова, А.Ж. Бұхарбаева, А.Б. Тасмаганбетов НАРЫҚ ЖАҒДАЙЫНДА МАРКЕТИНГТІК ИННОВАЦИЯЛАРДЫ ӨЗІРЛЕУ ЖӘНЕ ЕНГІЗУ.....	372
Р.Б. Саргова, А.С. Кадырова, А.А. Ниязбаева, Г.К. Демеуова, Ж.Қ. Басшиева АГРАРЛЫҚ СЕКТОРДЫ ЖАҢҒЫРТУ: ҚАРЖЫЛЫҚ ҚОЛДАУ ШАРАЛАРЫ.....	388

СОДЕРЖАНИЕ

ПЕДАГОГИКА

Э.А. Абдыкеримова, А.Б. Туркменбаев, Б.У. Куанбаева, Р.Е. Жақиянова ФОРМИРОВАНИЕ ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИХ НАВЫКОВ УЧАЩИХСЯ В ПРОЦЕССЕ ОБУЧЕНИЯ РОБОТОТЕХНИКЕ.....	5
Н.С. Алгожаева, К.Б. Жумабекова, Г.К. Шашаева, Р. Жәлиқызы ПОДГОТОВКА БУДУЩИХ ПЕДАГОГОВ К ИННОВАЦИОННОЙ ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ.....	19
Бектурова М., Жайтапова А., Тулепова С., Дянкова Г. ВЛИЯНИЕ СОЦИАЛЬНЫХ И ЭМОЦИОНАЛЬНЫХ ФАКТОРОВ НА ФОРМИРОВАНИЕ КОМПЕТЕНЦИИ АКАДЕМИЧЕСКОГО ПИСЬМА БУДУЩИХ ПЕДАГОГОВ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА.....	33
Ж.М. Есиркепов, Б.С. Омаров, Б.И. Курманбаев, Н.Б. Омаров ЭФФЕКТИВНОСТЬ ВЕДЕНИЯ УЧЕТА ТЕХНИКО-ТАКТИЧЕСКИХ ДЕЙСТВИЙ ВОЛЕЙБОЛИСТОВ ВЫСОКОГО КЛАССА ВО ВРЕМЯ СОРЕВНОВАНИЙ.....	48
А.Б. Жолмаханова, Б.Д. Карбозова, Е. Рыбина НАУЧНО-МЕТОДИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ОБУЧЕНИЯ ЭМИГРАНТСКИХ ВОСПОМИНАНИЙ.....	58
А.А. Куралбаева, Б.М. Баймуханбетов, Г.Е. Абылова АНАЛИЗ СОДЕРЖАНИЯ ГЛАВ И ТЕМ УЧЕБНИКА «САУАТ АШУ».....	68
Ж.Б. Кдыралиева, Г.С. Балтабаева, М.А. Батырбаева, Н.Р. Суранчиева ОСНОВЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ИННОВАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ОБУЧЕНИИ ДРЕВНЕМУ ЛИТЕРАТУРНОМУ НАСЛЕДИЮ В ВУЗАХ.....	81
А.Ж. Мәуітбекова, К.Н. Булатбаева ОМОНИМИЧЕСКАЯ ПАРАДИГМА КАК ЕДИНИЦА ОБУЧЕНИЯ АНГЛИЙСКОМУ ЯЗЫКУ.....	87
Ф.Д. Наметкулова, Г.Т. Шойынбаева, А.Қ. Сугирбекова ПОДГОТОВКА БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ К ФОРМИРОВАНИЮ ФУНКЦИОНАЛЬНОЙ ГРАМОТНОСТИ УЧАЩИХСЯ ПОСРЕДСТВОМ ФИЗИЧЕСКОГО ЭКСПЕРИМЕНТА.....	100

Г.А. Орынханова, Ж.К. Киынова, А.Т. Оналбаева ПРОБЛЕМЫ ФОРМИРОВАНИЯ ЦИФРОВОЙ ГРАМОТНОСТИ УЧИТЕЛЕЙ СЕЛЬСКИХ ШКОЛ.....	113
А.Р. Рымханова, С.К. Абильдина, Р.К. Дюсембинова ИНДИВИДУАЛЬНО-ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ ДЕТЕРМИНАНТЫ ВОЛОНТЕРСТВА У СТУДЕНЧЕСКОЙ МОЛОДЕЖИ.....	125
Г.А. Сейдуллаева, Г.Ж. Жалелова, Г.С. Сапар ПРОЕКТИРОВАНИЕ ЦИФРОВЫХ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ РЕСУРСОВ СРЕДСТВАМИ ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ.....	138
А.С. Тастанова, Н.Т. Шындалиев, Ж.Е. Зулпыхар ВОЗМОЖНОСТИ ПРОГРАММЫ RYTHON В МАШИННОМ ОБУЧЕНИИ.....	150
С. Тлеубай, Ж. Жауыншиева, С. Есимкулова, Ж. Оралканова РОЛЬ РАЗВИТИЯ ЭМОЦИОНАЛЬНОГО КОМПОНЕНТА В ПОДГОТОВКЕ БУДУЩЕГО СПЕЦИАЛИСТА В ВУЗЕ.....	161
А.А. Туктасинова, К.Ш. Бакирова ОБ ИСПОЛЬЗОВАНИИ УЧЕБНЫХ МАТЕРИАЛОВ В ПРЕДМЕТНО-ЯЗЫКОВОМ ИНТЕГРИРОВАННОМ ОБУЧЕНИИ.....	173
З.Н. Утегулова, Ф.Ш. Оразбаева, Э.Н. Оразалиева КОММУНИКАТИВНЫЕ АСПЕКТЫ ПРОЦЕССОВ ГОВОРЕНИЯ И ПИСЬМА.....	183
Г.Т. Шүкенай, А.М. Абызова, Г.А. Тлегенова ЛИНГВОЭКОЛОГИЯ ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ РЕЧИ.....	194

ЭКОНОМИКА

Л.О. Абылкасимова, М.Б. Молдажанов, А.Ж. Зейнуллина, К.Е. Хасенова, А.Б. Рахешева СОВРЕМЕННОЕ ПОЛОЖЕНИЕ ЭКОТУРИЗМА В КАЗАХСТАНЕ: ПРОБЛЕМЫ И ПУТИ РАЗВИТИЯ.....	207
Г. Азретбергенова, З. Есымханова, Ы. Узын ПАНЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ ЭКОНОМИЧЕСКОГО РОСТА И ЭКСПОРТА В РАЗВИВАЮЩИХСЯ СТРАНАХ.....	220

О.А. Дагмирзаев

**ФАКТОРНЫЙ АНАЛИЗ ВАРИАТИВНОСТИ РЕГИОНАЛЬНЫХ
ПОКАЗАТЕЛЕЙ РЕАЛЬНОГО СЕКТОРА ЭКОНОМИКИ
КАЗАХСТАНА.....232**

Б.А. Жакупова, А.Т. Сексенова, А.С. Рахманова, К.Б. Тлеукабылова
**ПРЕДУПРЕЖДЕНИЕ КРИЗИСА В КОМПАНИИ – РЕЗУЛЬТАТ
ОПТИМАЛЬНОЙ ОЦЕНКИ КАПИТАЛА.....243**

**Р.А. Жанбаев, Г.Р. Темирбаева, Д.А. Айбосынова, А.Е. Еркін,
Д.Г. Максимов**
**КВАЗИГОСУДАРСТВЕННЫЙ СЕКТОР: ЦЕЛИ УСТОЙЧИВОГО
РАЗВИТИЯ (ЦУР) И ИНСТРУМЕНТЫ ИХ ИНТЕГРАЦИИ
В КОРПОРАТИВНЫЕ СТРАТЕГИИ.....253**

**З.О. Иманбаева, Д.А. Амержанова, Н.Б. Давлетбаева,
Х.Х. Кусайнов, Э.Ш. Дуйжанова**
**ПУТИ РАЗВИТИЯ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА В РЕСПУБЛИКЕ
КАЗАХСТАН.....270**

Л. Кан, Т. Мухамедьярова-Левина, А. Анесова
АНАЛИЗ СОСТОЯНИЯ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ПИФОВ В РК.....286

**Г.К. Кенжетаетаева, Г.Т. Кунуркульжаева, Л.А. Шафеева, В. Есмагзам,
И.Т. Имангалиева**
**АНАЛИЗ УРОВНЯ БЕЗРАБОТИЦЫ В РЕСПУБЛИКЕ
КАЗАХСТАН.....298**

**Г.Е. Керимбек, М.Г. Кайыргалиева, Г.Е. Нурбаева,
Н.А. Умбеталиев, К.Б. Сатымбекова**
**СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ СТРАТЕГИИ УПРАВЛЕНИЯ И
ОЦЕНКИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ В КОМПАНИИ.....311**

**А.А. Муталиева, С. Дырка, В.Н. Сейтова, А.Б. Махатова,
М.Қ. Ускенов**
**АНАЛИЗ И ПРОГНОЗ РАЗВИТИЯ ПРОИЗВОДСТВА МОЛОКА
В КАЗАХСТАНЕ.....322**

А.А. Нургалиева, Стефан Дырка
**ОСНОВНАЯ РОЛЬ ИНВЕСТИЦИЙ В РАЗВИТИИ
СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННОГО ПРОИЗВОДСТВА.....332**

А.Ж. Панзабекова, И.Д. Тургель, Ж.Г. Имангали ГРАЖДАНСКОЕ ОБЩЕСТВО КАК СОЦИАЛЬНЫЙ РЕСУРС ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ ГОСУДАРСТВЕННОЙ АНТИКОРРУПЦИОННОЙ ПОЛИТИКИ.....	344
А.С. Садвакасова, Б.С. Корабаев, Г.Д. Аманова, С.С. Донцов, Б. Куанткан, А.В. Заякина УЧЕТ И АНАЛИЗ ЭКОЛОГИЧЕСКИХ ЗАТРАТ КАК ОСНОВА ПОВЫШЕНИЯ СУЩЕСТВЕННОСТИ ИНТЕГРИРОВАННОЙ ОТЧЕТНОСТИ В МАШИНОСТРОИТЕЛЬНЫХ КОМПАНИЯХ РК.....	361
М. Саймова, Ж.К. Басшиева, С.И. Игильманова, А.Ж. Бухарбаева, А.Б. Тасмаганбетов РАЗРАБОТКА И ВНЕДРЕНИЕ МАРКЕТИНГОВЫХ ИННОВАЦИЙ В РЫНОЧНЫХ УСЛОВИЯХ.....	372
Р.Б. Сартова, А.С. Кадырова, А.А. Ниязбаева, Г.К. Демеуова, Ж.К. Басшиева МОДЕРНИЗАЦИЯ АГРАРНОГО СЕКТОРА: МЕРЫ ФИНАНСОВОЙ ПОДДЕРЖКИ.....	388

CONTENTS

PEDAGOGY

E. Abdykerimova, A. Turkmenbaev, B. Kuanbayeva, R.E. Zhakiyanova
FORMATION OF STUDENTS RESEARCH SKILLS IN THE PROCESS
OF TEACHING ROBOTIC.....5

N.S. Algozhaeva, K.B. Zhumabekova, G.K. Shashaeva, R. Zhalikyzy
PREPARATION OF FUTURE TEACHERS FOR INNOVATIVE
PEDAGOGICAL ACTIVITY..... 19

M. Bekturova, A. Zhaitapova, S. Tulepova, G. Diankova
THE IMPACT OF SOCIAL AND AFFECTIVE FACTORS ON THE
FORMATION OF ACADEMIC WRITING COMPETENCE AMONG
FUTURE EFL TEACHERS.....33

Zh.M. Yessirkepov, B.S. Omarov, B.I.Kurmanbayev, N.B. Omarov
EFFECTIVENESS OF KEEPING RECORDS OF TECHNICAL AND
TACTICAL ACTIONS OF HIGH-CLASS VOLLEYBALL PLAYERS
DURING COMPETITIONS.....48

A. Zholmakhanova, B. Karbozova, E. Rybina
SCIENTIFIC AND METHODOLOGICAL ASPECTS OF TEACHING
EMIGRANT MEMORIES.....58

A.A. Kuralbayeva, B.M. Baimukhanbetov, Abylova G.E.
ANALYSIS OF CONTENTS OF CHAPTER AND TOPICS IN
«SAUAT ASHU» TEXTBOOK.....68

Zh.B. Kadyralieva, G.S. Baltabayeva, M.A. Batyrbayeva, N.R. Suranchieva
FUNDAMENTALS OF THE USE OF INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN
TEACHING ANCIENT LITERARY HERITAGE
IN HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS.....81

A. Mauitbekova, K. Bulatbayeva
HOMONYMIC PARADIGM AS A UNIT OF TEACHING ENGLISH.....87

F. Nametkulova, G. Shoiynbaeva, A. Sugirbekova
PREPARATION OF FUTURE TEACHERS FOR THE FORMATION
OF FUNCTIONAL LITERACY OF STUDENTS THROUGH A PHYSICAL
EXPERIMENT.....100

G. Orynkhanova, Zh. Kiynova, A. Onalbayeva PROBLEMS OF FORMATION OF DIGITAL LITERACY OF RURAL SCHOOL TEACHERS.....	113
A.Р. Рымханова, С.К. Абильдина, Р.К. Дюсембинова INDIVIDUAL PSYCHOLOGICAL DETERMINANTS OF VOLUNTEERING AMONG STUDENTS.....	125
G. Seidullayeva, G. Zhalelova, G. Sapar DESIGNING DIGITAL EDUCATIONAL RESOURCES BY MEANS OF DIGITAL TECHNOLOGIES.....	138
A.S. Tastanova, N.T. SHyndaliev, Zh.E. Zulpykhar PYTHON PROGRAM FEATURES IN MACHINE LEARNING.....	150
S. Tleubay, Zh. Zhauynshiyeva, S. Yessimkulova, Zh. Oralkanova THE ROLE OF THE DEVELOPMENT OF THE EMOTIONAL COMPONENT IN THE PREPARATION OF THE FUTURE SPECIALIST IN THE UNIVERSITY.....	161
A. Tuktassinova, K. Bakirova ON THE USE OF LEARNING MATERIALS IN CONTENT AND LANGUAGE INTEGRATED LEARNING.....	173
Z. Utegulova, F. Orazbaeva, E. Orazaliyeva COMMUNICATIVE ASPECTS OF SPEAKING AND WRITING PROCESSES.....	183
G. Shukenai, A. Abyzova, G. Tlegenova LINGUOECOLOGY OF TEACHER'S SPEECH.....	194

ECONOMICS

L. Abylkassimova, M. Moldazhanov, A. Zeinullina, K. Khassenova, A. Rakhisheva CURRENT STATE OF ECOTOURISM IN KAZAKHSTAN: PROBLEM AND OPPORTUNITIES FOR DEVELOPMENT.....	207
G. Azretbergenova, Z. Yessymkhanova, Y. Uzun A PANEL ANALYSIS OF THE RELATIONSHIP OF ECONOMIC GROWTH AND EXPORTS BY DEVELOPING COUNTRIES.....	220
O.A. Dagmirzaev	

FACTOR ANALYSIS OF THE VARIABILITY OF REGIONAL INDICATORS
THE REAL SECTOR OF THE ECONOMY
OF KAZAKHSTAN.....232

B. Zhakupova, A. Seksenova, A. Rakhmanova, K. Tleukabylova
PREVENTION OF A CRISIS IN THE COMPANY AS A RESULT
OF AN OPTIMAL CAPITAL ASSESSMENT.....243

**R.A. Zhanbayev, G.R. Temirbaeva, D.A. Aibossynova, A.Y. Yerkin,
D.G. Maksimov**
QUASI-PUBLIC SECTOR: SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS (SDG)
AND TOOLS FOR THEIR INTEGRATION INTO
CORPORATE STRATEGIES.....253

**Z. Imanbayeva, N. Davletbayeva, D. Amerzhanova, K. Kussainov,
E. Duizhanova**
DEVELOPMENT METHODS OF AGRICULTURE IN THE
REPUBLIC OF KAZAKHSTAN.....270

L. Kan, T. Mukhamedyarova-Levina, A. Anessova
ANALYSIS OF THE STATE AND PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF
MUTUAL FUNDS IN THE REPUBLIC
OF KAZAKHSTAN.....286

**G. Kenzhetayeva, G. Kunurkulzhayeva, L. Shafeyeva, V. Yesmagzam,
I. Imangaliyeva**
ANALYSIS OF THE UNEMPLOYMENT RATE IN THE REPUBLIC
OF KAZAKHSTAN.....298

**G. Kerimbek, M. Kaiyrgaliev, G. Nurbayeva, N. Umbetaliev,
K. Satymbekova**
IMPROVING CASH MANAGEMENT AND ASSESSMENT
STRATEGY IN THE COMPANY.....311

A. Mutaliyeva, S. Dyrka, V. Seitova, A. Makhatova, M. Uskenov
ANALYSIS AND FORECAST OF MILK PRODUCTION
DEVELOPMENT IN KAZAKHSTAN.....322

A. Nurgaliyeva, S. Dyrka
THE MAIN ROLE OF INVESTMENT IN THE DEVELOPMENT
OF AGRICULTURAL PRODUCTION.....332

A.Zh. Panzabekova, I.D. Turgel, Zh.G. Imangali CIVIL SOCIETY AS A SOCIAL RESOURCE FOR INCREASING THE EFFICIENCY OF STATE ANTI-CORRUPTION POLICY.....	344
A. Sadvakassova, B. Korabayev, G. Amanova, S. Dontsov, B. Kuantkan, A. Zayakina ACCOUNTING AND ANALYSIS OF ENVIRONMENTAL COSTS AS A BASIS FOR INCREASING THE SIGNIFICANCE OF INTEGRATED REPORTING IN MACHINE-BUILDING COMPANIES OF THE RK.....	361
M. Saiymova, Z. Basshieva, S. Igilmanova, A. Bukharbayeva, A. Tasmaganbetov DEVELOPMENT AND IMPLEMENTATION OF MARKETING INNOVATIONS IN MARKET CONDITIONS.....	372
R. Sartova, A. Kadyrova, A. Niyazbayeva, G. Demeuova, Z. Basshieva MODERNIZATION OF THE AGRICULTURAL SECTOR: FINANCIAL SUPPORT MEASURES.....	388

Publication Ethics and Publication Malpractice in the journals of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan

For information on Ethics in publishing and Ethical guidelines for journal publication see <http://www.elsevier.com/publishingethics> and <http://www.elsevier.com/journal-authors/ethics>.

Submission of an article to the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan implies that the work described has not been published previously (except in the form of an abstract or as part of a published lecture or academic thesis or as an electronic preprint, see <http://www.elsevier.com/postingpolicy>), that it is not under consideration for publication elsewhere, that its publication is approved by all authors and tacitly or explicitly by the responsible authorities where the work was carried out, and that, if accepted, it will not be published elsewhere in the same form, in English or in any other language, including electronically without the written consent of the copyright-holder. In particular, translations into English of papers already published in another language are not accepted.

No other forms of scientific misconduct are allowed, such as plagiarism, falsification, fraudulent data, incorrect interpretation of other works, incorrect citations, etc. The National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan follows the Code of Conduct of the Committee on Publication Ethics (COPE), and follows the COPE Flowcharts for Resolving Cases of Suspected Misconduct (http://publicationethics.org/files/u2/New_Code.pdf). To verify originality, your article may be checked by the originality detection service Cross Check <http://www.elsevier.com/editors/plagdetect>.

The authors are obliged to participate in peer review process and be ready to provide corrections, clarifications, retractions and apologies when needed. All authors of a paper should have significantly contributed to the research.

The reviewers should provide objective judgments and should point out relevant published works which are not yet cited. Reviewed articles should be treated confidentially. The reviewers will be chosen in such a way that there is no conflict of interests with respect to the research, the authors and/or the research funders.

The editors have complete responsibility and authority to reject or accept a paper, and they will only accept a paper when reasonably certain. They will preserve anonymity of reviewers and promote publication of corrections, clarifications, retractions and apologies when needed. The acceptance of a paper automatically implies the copyright transfer to the National Academy of sciences of the Republic of Kazakhstan.

The Editorial Board of the National Academy of sciences of the Republic of Kazakhstan will monitor and safeguard publishing ethics.

Правила оформления статьи для публикации в журнале смотреть на сайте:

www: nauka-nanrk.kz

ISSN 2518–1467 (Online),

ISSN 1991–3494 (Print)

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en>

Директор отдела издания научных журналов НАН РК *А. Ботанқызы*

Заместитель директор отдела издания научных журналов НАН РК *Р. Жәліқызы*

Редакторы: *М.С. Ахметова, Д.С. Аленов*

Верстка на компьютере *Г.Д. Жадырановой*

Подписано в печать 30.09.2022.

Формат 60x881/8. Бумага офсетная. Печать - ризограф.

27,5 п.л. Тираж 300. Заказ 5.